

Čekoslovakijos Pardavimas Veda Anglijos Valdžią Prie Didelio Politinio Sukrėtimo

VIETŲ TAIKOS ATSIKANDAVIMO VISUOTINIO APSIGINKLAVIMO KLAUSIMAS

Nepaprastos Aplinkybės Gal Išrems Kalkuriuos Ministerius

LONDONAS, Spalio 16.—Po Čekoslovakijos pardavimo išvykę į provinciją Čemberlenas grįžta į Londoną, kur su savo ministrais svarstys kaip pritaikyti Anglijos politiką prie naujų pasaulinių sąlygų, kurias sudarė Muncheno sutartis.

Kiekvienas valdžios departamentas skubiai tyrinėja sąlygas, svarsto klaidas, praradimus ir ruošia ministerių kabinetui raportus. Remiantis šiais raportais ir rekomendacijomis, Čemberleno kabinetas mėginasi padaryti tokius nutarimus, kurie sustiprintų Anglijos poziciją kito tarpautinio krizės sutikimui.

Kas kart vis mažiau kalbama apie "amžiną taiką", o daugiau apie karą. Jau dabar tvirtinama, kad šios savaitės pėdžiūose Anglijos ministerių kabinetas turėsias pradėti svarstyti visuotinę nacionalės tarnybos planą, galimai siekiantį į karą tarnybą įtraukti kiekvieną vyrą ir moterį. Taip pat teikiama apsvaistinti ir industrijos mobilizavimo klausimą, orlaivyno didinimą, civilių žmonių apsaugojimą ir prekybos klausimą.

Ypatinai opus prekybos klausimas. Nauji vertinimai ir ryšus, net prieš Čekoslovakijos padalinimą buvo žymiai išsistimęs Anglijos prekes iš Centralinės Europos rinkų. Pavyzdžiui, pereinatis metais Anglija Čekoslovakijai, Vengrijai, Rumunijai ir Jugoslavijai įvairių prekių pardavė tiktai už 30 milijonų dolerių arba tiek, kiek vienai mažai suomijai. O į Skandinaviją šalis Anglija eksportavo net pusaštunto karto daugiau, negu į visa Centralinę Europą. Reikiama buvo Anglijos prekybai nemaloni padėtis, o po Čekoslovakijos padalinimo pasidarė dar nepalankesnė.

Anglijos ministrai, nesitikėdami paliausoti Dunojaus klono ir Juodųjų jūrų pakraščių iš nazių ekonominės dominacijos, nusistatė visomis jėgomis pradėti ekonominę kampaniją į savo dominijas, Skandinaviją, Lotynų Ameriką ir Jungtines Valstijas.

Kita, ministerių kabinetas, mėginamas pateisinti Muncheno išdavystę, skelbė, kad Anglija buvus prieš Vokietiją bejėgė. Vakar kapitonas Hart nurodė, kad Londono apgyviniui Anglija turėjus tiktai 100 priešorlaivinių patrankų, iš kurių tiktai 34 buvo 3.7 colių kalibro. Tačiau ne visos buvę tinkamos šaudyti į bombierius. Iš jų daugelis turėję netinkamus šovinius. Už tai kaltė verčia apsigynimo koordinacijos ministeriui Inskipui. Manoma, kad dėl to kils skandalas ir Inskipas turės rezignuoti. O toliau, šiuos klausimus svarstys parlamentas ir bus kitas skandalas.

SAKO PANAIKINS KARO STOVĮ LIETUVOJ

KAUNAS, SPALIO 13.—United Press korespondentas patyrė, kad Lietuvoj visai greitai laiku gali būti panaikintas karo stovis. Tokiam atsitikime civilė valdžia paimtų tas funkcijas, kurios dabar yra karinės ir administracinės valdžios rankose.

Lietuvoj yra įvestas karo stovis nuo to laiko, kada 1926 metais Smetonos ir Valdemaro šalininkai, su pagalba krikščionių demokratų ir karininkų, pasigrobė valdžią į savo rankas, nuvertė teisėtą vyriausybę.

Dabartiniam seimui esant patiktas įstatymo sumanymas, kuriuo karo stovis panaikinamas. Manoma, kad seimas priims tą įstatymą šį penktadienį ar šeštadienį.

PASKELBTAS KARO STOVIS GALICIJŲ

LONDONAS.—Galicijoj, kur gyventojų didžiūmą sudaro ukrainai, įvesta karo stovis. Lenkijos valdžia bijosi sukilimų. Ukrainai nepaprastai susijaudinę. Tarpe ukrainų ir policijos įvyko kruvinų susirėmimų. Sakoma, kad aštuoniolika ukrainų užmušta.

Daugelis ukrainų vadų kur tai dingio. Nežinia ar jie suareštuoti, ar pasislėpė. Ukrainų laikraščiai sistematiškai konfiskuojami. Sulaikytas jų populiariškiausias dienraštis "Dilo".

Ukrainai pritaria čekoslovakams.

HEPBURNAS NENORI NUSILEISTI -- EINA Į AUKŠČIAUSĮ TEISMĄ

TORONTO, Ont.—Pereitą vasarą Hepburno policija buvo areštavus penkis bedarbių delegatus ir apkaltino juos nelegalio susirinkimo laikymu.

Tie delegatai buvo teisiami. Bylai atsidūrus į Ontarijos apeliacijų teismą, bedarbių delegatai buvo išteisinti, kadangi stoka įrodymų, kad jie būtų atlikę ką nors nelegalaus.

Tačiau Hepburnas nemano pasiduoti nei apeliaciniam teismui. Jis instruktavo prokurorą atiduoti bylą Aukščiausiam teismui.

Dabar daugelis sako, kad Hepburnas neteko lygsvaros. Tiesiog būtų gėda eiti į Aukščiausį teismą reikalaujant nubausiti žmones tik už tai, kad reikalavo duonos.

Demonstruoja Prieš Pašalpas Varžančius Įstatymus

WINNIPEG, Man.—Spalio 8 dieną čionai atsibuvo demonstracija prieš tam tikrus įstatymus, kuriuos pravedė reakininkai, mėginami apspunkinti bedarbiams duodamų pašalpų gavimą.

Eisenoj dalyvavo apie 1,500, prakalbų išklausymui susirinko prie parlamento rūmų dar kita tiek.

Laikė maršavimo gatvėmis didų orkestrus griežė maršus, o pas parlamento rūmus pagriežė Kanados himną. Kalbėtojų buvo net devyni, kurie pasakė daug gražių kalbų, ragino organizotis ir kovoti. Ypač gražiai kalbėjo Manitobos parlamento narys buvusis teisėjas Stubbs. Jis pakartotinai sakė: "Mokinkitės ir organizuokitės, tai tiktai tuomet galėsite pasiliuosuoti. Nustosite buvę vergais tik tada, kada pažinsite tikrąjį savo priešą ir būsite susiorganizavę prieš jį."

NULČO PROPELERIS 5,000 PĖDŲ AUKŠTUMŲ BET NUSILEIDO SAUGIAI

SUDBURY, ONT.—Lakūni Phil Sauvé beskreandant 5,000 aukštumoj nulūžo jo orlaivio propeleris ir apdrisko vienas sparnas, tačiau jis šiaip taip nusileido ant artimiausio ežero ir tokiu būdu išgelbėjo savo ir trijų pasaziųjų gyvybes. Po dviejų dienų išekojimo jie buvo atrasti.

DARBIEČIAI LAIMEJO NAUJOJOJ ZELANDIJOJ

WELLINGTON.—Pereituose Naujosios Zelandijos rinkimuose Darbo Partija gavo 54 vietas, nacionalistai 24 ir nepriklausomi 2. Tokiu būdu darbiaičiai pasilieka valdžioje ir toliau.

NEW YORK.—Prasidėjo byla keturių vokiečių, kurie kaltinama šnipinėjime Vokietijos naudai.

Visai netikėtai vienas iš kaltinamųjų prisipažino, kad jis buvo šnipas. Jo vardas Gustov Rumrich.

Barcelonos darbininkai verčia grūvėsius ieškodami lavonų, kuriuos palaidoja grūvėsiuose fašistų bomberiai. Bombardavimai atliekami veik kas dieną.

Naziai Paskelbė Griežtą Karą Austrijos Katalikų Organizacijom ir Bažnyčiam

BAŽNYČIŲ IR VIENUOLYNŲ LANGUS MĖTO AKMENIS

Sulmta Daug Kunigų ir Nežada Paleisti

VIENA, Spalio 14.—Pereitą naktį naziški padoaus ir juodasimčiai vėl atakavo bažnyčias ir klostorius įvairiose Vienos dalyse. Į bažnyčių langus svaidyta akmenimis, plytomis ir gelžgaliais.

Į Vieną atvyko propagandos ministeris Goebels, kad iširti situaciją ant vietos ir raportuoti apie ją Hitleriui.

Austrijos nazių lyderis J. Buerckel, sakydams prakalbą nazių demonstracijoj, paskelbė, kad visi pirmiau suareštuoti katalikų kunigai ir veikėjai nebus paleisti iš kalėjimų ir koncentracijos stovyklų. Nebus paleistas ir buvęs Austrijos kancleris Sušnigas. Naziai, sakė jis, buvo norėję juos amnestuoti, bet del kardinolo Innitzerio nusistatymo prieš nazius jokios amnestijos nebūsis.

Tasai pats Buerckel pareiškė, kad visas jaunimas priklauso nazių valstybei ir katalikų bažnyčiai nebus valia kištis į jaunimo auklėjimą. Klierikų seminarijos taip pat bus uždarytos. O Hitleri Vokietijai "davęs patšai dievas."

Po to, nazių gaujos vėl demonstravo ties kardinolo palomiu, šaukdamos, kad ji reikia pasiūsti į koncentracijos stovyklą.

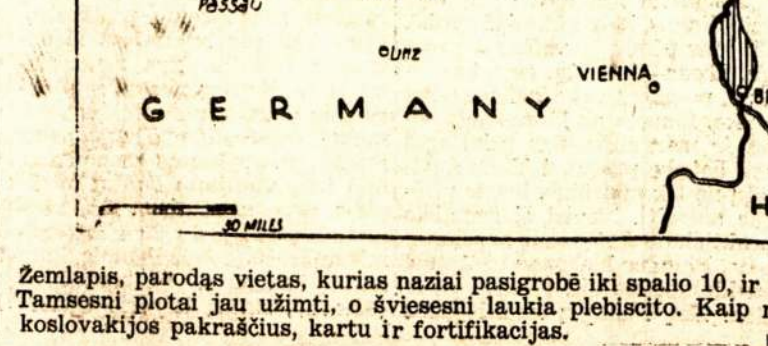
TUKSTANČIAI SUARESTUOTA BULGARIJOJE

SOFIJA.—Čia paskelbta karo stovis. Kariuomenė ir policija patruliuoja gatves. Sofijoj ir provincijoj suareštuota tukstančiai žmonių.

Valdžia sako, kad nužudymas generolio štabo viršininko Pejevo buvo signalas pradėti sukilimą prieš karaliaus Boriso valdžią. Stoil Kirov, kuris nužudė generolą Pejevą, jau mirė.

Suareštuota labai daug žymių karininkų ir valdininkų, taip pat ir seimo narių. Suareštuota "zvenarų" ir žemdirbių partijų vadai. Suareštuota vedėjai laikraščio "Nova Kompana".

Visa Bulgarija žiauriausio teroro nuguose.

Zemlapis, parodąs vietas, kurias naziai pasigrobė iki spalio 10, ir kuriose turės būti plebiscitas. Tamseini plotai jau užimti, o šviesesni laukia plebiscito. Kaip matote, naziai pasiėmė visus Čekoslovakijos pakraščius, kartu ir fortifikacijas.

LENKŲ KONSULU PIKTINASI NE TIKTAI UKRAINAI, O IR LENKAI

TORONTO, Ont.—Kada pašalpinė ukrainų organizacija paskelbė, kad šaukia masinį mitingą Massey Hall, išreiškimui protesto prieš persekiojimą 7,000,000 ukrainų, esančių po Lenkijos fašizmo letena, Lenkijos konsulas Ottwoj atsiuntė laišką Toronto miesto majorui, prašydamas parūpinti apsaugą lenkams, nes ukrainai rengia demonstraciją prieš lenkus.

Toks lenkų konsulo šmeižtas susirinkusiu buvo griežtai pasmerktas. Kaip ukrainai, taip ir lenkų kalbėtojai pareiškė, kad pa'angūs žmonės negali pakęsti tokio teroro, kokį naudoja Lenkijos valdžia prieš visas mažumas. Ypatinai pasmerkę konsulą lenkų kalbėtojas, nurodydamas, kad toks konsulo žygis turėjo tikslą sukurstyti lenkus prieš ukrainus, apšaukiant juos pogromsčikais.

Mitinge dalyvavo arti 3,000 žmonių.

Kalbėjo Arturas Robakas, Sam Bland ir kiti. Visi kalbėtojai pasmerkę Lenkijos režimą ir pareikalavo ukrainams autonomijos.

HITLERIS SAKO, KAD AUSTRIJOS KATALIKAI TURI DAUG TURTO

VIENA.—Vieniškas Hitlerio laikraštis pareiškė, kad katalikų bažnyčia turinti daug turto, o tuo tarpu žmonės vargsta. Girdi, bažnyčia turtinga, o žmonės biedni.

Matomai jam norisi atimti iš katalikų turtus paverst ginklais.

Mechanizuotos Japonų Dalys Eina Link Kantono

HONG, KONG, Spalio 17.—Pereitą savaitę pietų Kinijoj išlaipintos mechanizuotos japonų dalys šiandien dviejose vietose perkirto Hong Kongo—Kantono geležinkelį ir viską naikindamos eina link pietų Kinijos metropolio—Kantono.

Vienu japonų dalis, išlaipinta Periu upės dešoje, nukirto minimą geležinkelį už 15 mylių nuo Hong Kongo, o kita ties Cheungmuktai miestu, esančiu Hong Kongo—Kantono pusiaukelyje.

Japonų orlaiviai sudegino šimtus kaimų ir miestelių. Gyventojų tarpe baisi panika.

Vien tik iš Kantono bėga apie pusę milijono žmonių.

Japonai praneša, kad centraliniam fronte jie užėmė Hwangchikang miestą, esantį už 55 mylių nuo Hankowo.

Pietų Kinijoj japonai pradėjo naudoti ir oro desantus. Japonai, nusileidę iš orlaivių, kulkosvaldžių ugnimi apšaudė kelis kinų punktus.

Hitlerio Pavyzdžiu Vengrija Reikalauja iš Slovakijos Tvirtovių, Miestų ir Žemių

ALFRED DUFF COOPER, pirmas Anglijos admiraliteto lordas, kurs rezignavo iš tos vietos protestuodamas prieš išdavišką Čemberleno politiką, pardavusią Čekoslovakiją Hitleriui.

PALESTINOJE PLEČIASI ARABŲ SUKILIMAI

JERUZALEMAS, Spalio 17.—Anglijos militariniai autoritetai paskelbė, kad vakarykščiūose Palestinos neramumuose, angliai užmušė šešis arabus ir 300 paėmė nelaisvėn.

Zydui vadai kaltina, kad angliai vedą sukliedams pasidavimo politiką.

Sukilimas plečiasi net svarbiuose Palestinos miestuose. Vakar viena bomba sprogo vienoj Jeruzalemo mečetėj, kuri sužiedė keturis arabus. Šią mečetę žydiai skaito Saliamono bažnyčios vieta, o arabai sako, kad iš šios vietos nužengęs dangun jų pranašas Mahometas.

Viso miesto gatvėse patruliuoja iš Egipto, Indijos ir Anglijos naujai atvežta kariuomenė, bet nežiūrint apsaugos sustiprinimo, slapukai šaudė į darbininkus.

Iš Tiberijos praneša, kad tenai arabai sudegino keletą namų ir sinagogą, esančią už 50 metrų nuo militarinės stovyklos. Šioj atakoj žuvo 21 žydas.

Neįleido Žymaus Autorio, O Įsileido Jo Pusbrolių Fašistą

NEW YORK.—John Strachey, pasižymėjusiam Anglijos progresyviui rašytojui ir teoretikui, vadinaamoje sąsary saloje belaukiant deportacijos, praeitą penktadienį lyg tyčia atplaukė Vulcania laivu jo pusbrolis majoras James Strachey Barnes, Italijos fašistų partijos garbės narys, dažnai propaganduojujas Jungtinėse Valstijose Musolinio idėjas.

Jungtinių Valstijų imigracijos viršininkai be jokių trukdymų atidarė fašistui duris. Fašistas tiems viršininkams papasakojo, kad jo pusbrolis nėra komunistas, bet iš savo pažvalgių atitinkas komunistams. Prie to pažadėjo atlinkyti neleidžiamą pusbrolių ir kalbinti, kad jis priimtų fašistines idėjas. Girdi, "mano ir jo idėjos priešingos ir žemes politai," pastebėjo fašistas.

KLEBONAS RAGINA KOVOT PRIES HITLERI

MONTREAL, Que.—Ste. Famille klebonas korespondentams pareiškė, kad Anglija turėjo prieš Hitlerį kariauti.

Jo manymu, vistiek karas su Hitleriu neišvengiamas. Jeigu Anglija būtų stojus į karą prieš Hitlerį, Quebeco provincijos katalikai būtų stoję savanoriais Anglijai talkon.

ANKARA, Turkija.—Sunkiai serga Kemal Ataturkas, moderniškos Turkijos tėvas, kuris 1923 metais įsteigė Turkijos respubliką, panaikino polygamiją, moterų haremus, paliausavo valstybę iš po musulmonų religijos pačių.

BUDAPESTAS KREIPESI Į MUNCHENO SANTARVININKUS

Manoma, Kad Naziai Nepritars Vengrijos Reikalavimams

BUDAPESTAS, Spalio 17.—Vengrijos valdžia, pašaukus prie ginklių apie 200,000 darbininkų ir valstiečių, vadinamais "taikingais" metodais šiandien spaudžia Čekoslovakiją, kad pastaroji atnaujintų pačių vengrų nutrauktas teritorines derybas ir išpldytų Vengrijos reikalavimus.

Vengrijos ministerių kabinetas studijuoja Britanijos, Francijos, Italijos ir Vokietijos atsakymus, kuriuos gavo į Vengrijos pasiūstą notą, reikalavusią Muncheno santarvininkų pagalbos. Tokia nota buvo pasiūsta ir Lenkijai.

Visų atsakymų turinys dar nepaskelbtas, o tik kalbama, kad Vokietija, Italija ir Lenkija davusios pasiūlymus, jog Čekoslovakijos-Vengrijos ginčus reikalinga užbaigti. Be ko kita, Vengrijos užsienio reikalų ministerija sako, kad Čekoslovakija padarius kaikiurių nuolaidų, bet nedavus pakankamų garantijų, todėl Vengrijos delegacija turėjusi Komaromo derybas nutraukti.

Na, o Vengrija reikalauja, kad Čekoslovakija jai atiduotų ir parubežyje esantį Bratislavos miestą, autonominės Slovakijos valstybės sostinę.

Tokiems reikalavimams priešintis na tik Čekoslovakija, bet sakoma, ir Vokietija. Slovakijai Bratislava yra ne tiktai sostinė, bet ir vienintelis išėjimas į Dunoją. O Vokietija taip pat nenorinti, kad šis moderniškas, stipriomis tvirtovėmis aptvirtintas miestas patektų į vengrų rankas. Atrodo, kad patys naziai svajoja apie Bratislavą. Taipgi Pragos ir naujai įsteigta Slovakijos valdžia atmetė Slovakijai ir Rusinijoj plebiscito reikalavimą. Išrodo, kad ir Vokietija su tuo sutiks.

Jei pardavikiški santarvininkai sutiks su Vengrijos reikalavimais, tai Vengrija užvaldys paili Dunoją esantį Tatra kalnų slėnį su kraštutinai derlinga žeme ir kaikiuria industria.

Be to, palei 600 mylių ilgio Vengrijos rubežių, Čekoslovakija per 18 metų išbudavo liniją francūzų Maginot fortų pavyzdžiu tvirtovių, kainavusių apie 200 milijonų dolerių. Šios požeminės tvirtovės apdengtos mūškais ir vynuogynais. Tad Vengrija numato, kad ši teritorija turi didelę strateginę reikšmę, todėl deda visas pastangas, kad ją užėmus.

DALADJE LABAI KEIKIA KOMUNISTUS, KAD JIE NEUŽGYRĖ IŠDAVYSTES

PARYŽIUS.—Francijos ministeris pirmininkas Daladje, kurs kartu su Čemberlenu padėjo diktatoriams sudraskyti Čekoslovakiją, labai keikiasi ant komunistų, kad jie tos išdavystės neužgyrė, o balsavo prieš.

Už tai Daladje dabar nori įrodyti, kad komunistai išstojo iš Liaudies Fronto.

Bet komunistų atstovas Duklas nurodė, kad Daladje klysta, jei jis mano, kad jis gali nustatyti, ar komunistai turi būti Liaudies Fronte, ar ne.

Komunistų Partija kreipsis į Centralinį Liaudies Fronto Komitetą su klausimu, ar tik tos partijos gali prigulėti prie Liaudies Fronto, kurios užgria Čekoslovakijos sudraskymą?

Jaučiama, kad kaip Daladje, taip ir tie socialistų vadai, kurie palaikė Daladje Munchio sutartis klausime, nuo eilinių narių gaus daug vėjo ir sekančiuose rinkimuose daugelį iš jų teks atsiveikinti su parlamentu.

Liaudies Balsas

KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS, LEIDZIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS, IŠEINA DU KARTU I SAVAITĘ.

Prenumeratos Kaina:

Kanadoj ir Didžiojoje Britanijoje metams \$3.00; pusei metų \$1.50. Visur kitur metams \$3.50; pusei metų \$1.75. Atskira kopija 5 centai.

Pašto perlaidas (Money Orders) išrašykite Liaudies Balsu vardu:

LIAUDIES BALSAS

P. O. Station C, Box 1013, Toronto 3, Ontario, Canada.

Laikas Suprasti ir Stoti Bendron Kovon

Kuomet kurio nors šalyje reakcija pradeda nosį kelti, persekiojimą pradeda nuo komunistų. Delto liberalai, demokratai ir kitos grupės labai dažnai laikosi nuošaliai, manydamos, kad jų nelies. Tačiau kelių metų istorija parodė, kad tos grupės labai klydo. Reakcija, apsidirbusi su komunistais, iš eilės ima socialistus ir kitus.

Vokietijoje, kada fašizmas veržėsi į galia, liberalams ir kitiems nei į galvą neatėjo, kad ateis ir jų eilė. Bet ką matome dabar? Naziai persekioja ne tik komunistus ir socialistus, bet ir katalikus. Jie užsimoję palikti Vokietijoje tikrai naziškas organizacijas.

Austrija kitas pavyzdys. Tenai dabar didžiausias nazių užpuolimas ant katalikų, ypatingai katalikų jaunimo organizacijų. Net ir toks kardinolas Innitzer, kuris ragino austrus balsuoti už anšlįsą, dabar areštuotas. Naziai buvo užsimoję nuliniuoti. Mat jis užstojo katalikų judėjimą, pasipriešino nazių atakoms ant jaunimo organizacijų. Vieną kunigą naziai išmetė pro langą. Sakoma, kad jis nepasveikė.

Fašizmo istorija parodė, kad jis yra priešas ne vien komunistų, o ir kitų srovių, ypatingai stovinčių už demokratiją. Mat fašizmas yra finansinio kapitalo diktatūra. Tai žiauriausia diktatūra. Menkiausia kliūtis šalinama su didžiausiu žiaurumu. Kas tiksliai agituoja už kokią nors dorą, už žmoniškumą, pasigaillėjimą, tas fašizmo priešas.

Ar ne laikas būtų visoms grupėms ir srovėms, kurios nepageidauja tokio režimo, koks dabar siaučia Vokietijoje ir Austrijoje, pagalvoti ir pakeisti savo nusistatymą? Ar ne laikas prisidėti prie to judėjimo, kuris stengiasi išlaikyti demokratiją?

Tiesa, nekuriuos srovės mano, kad gynimas demokratijos, laisvės pasitarnauja komunistams. Girdi, jei mes sulaukysime fašizma, tai įsigalės komunistas. Bet toks manymas yra labai klaidingas. Komunistai juk nereikalauja, kad visa vadovybė būtų atiduota į jų rankas. Net ir tokiuose atsitikimuose, kur valdžia sudaro liaudies frontai, kaip Francijoje ir Ispanijoje, komunistai į valdžią nesiveržia. Francijoje nėra nei vieno komunisto ministerio. Jeigu kovoje už demokratiją ir prieš fašizmą veikliausi komunistai, tai tik delto, kad kitos srovės iki šiolai mažai veikia. Jeigu jos stotų į aktyvesnį veikimą, organizuotai, o ne pavieniai, tuomet atrodytų visai kitaip. Pavyzdžiui gali būtų Kanados Jaunimo Kongresas. Šiame judėjime komunistinis jaunimas yra tik mažutė dalelė. Šiame judėjime komunistinis jaunimas atsižymi tik su teisingais pasiūlymais. Organizaciniu atžvilgiu visas judėjimas liberališki, protestoniški ir kitokių organizacijų vadovybėje.

Vienintelis kelias išvengimui fašizmo ir pažinimui to komunistinio "baubo," tai stojimas į antifašistinį judėjimą. Iš šalies žiūrint ir klausant finansinio kapitalo agentų spaudos pasakojimų, komunisto baubas niekad neišnyks, o tuo tarpu fašizmo pavojus didės ir didės, kol galys paima galią ir visiems pataikūnams atsismokės taip, kaip atsismoka Šušnigui ir Innitzeriui.

Argi Austrijos Tauta Už Tai Kalta

Dr. A. Mikalauskas Trimite rašo:

"Atremti užpuolimą vien tikta su kariuomene nevisada tėra galima. Geru pavyzdžiu čia mums patarnaus Austrija. Vokietijos reicho kariuomenei neteko išsaugti nė vieno šūvio prisijungiant Austriją dėl to, kad Austrija, jos kariuomenė ir jos tauta, visiškal ne pasipriešino. Kariuomenė yra bejėgė, jei jos neremia tauta, o tauta yra bejėgė, jei ji sistemingai iš anksto nėra prisiruošusi budėti už savo krašto laisvę."

Taisybė, kad nei Austrijos tauta, nei Austrijos kariuomenė neparodė pasipriešinimo reicho kariuomenei. Bet ar galima tautą ir kariuomenę už tai kaltinti? Visai ne. Austrijos kariuomenė ir tauta negalėjo priešintis, nes jų rankos buvo suvaržytos, jos neturėjo laisvės.

Kaip Dolfuso režimas, taip ir Šušnigo, neleido nei tautai, nei kariuomenei mobilizuotis, rengtis atsipirti prieš reičą. O kas svarbiausia, tai negalėjo kovoti prieš reicho agentus pačioje Austrijoje. Antifašistinis judėjimas buvo persekiojamas.

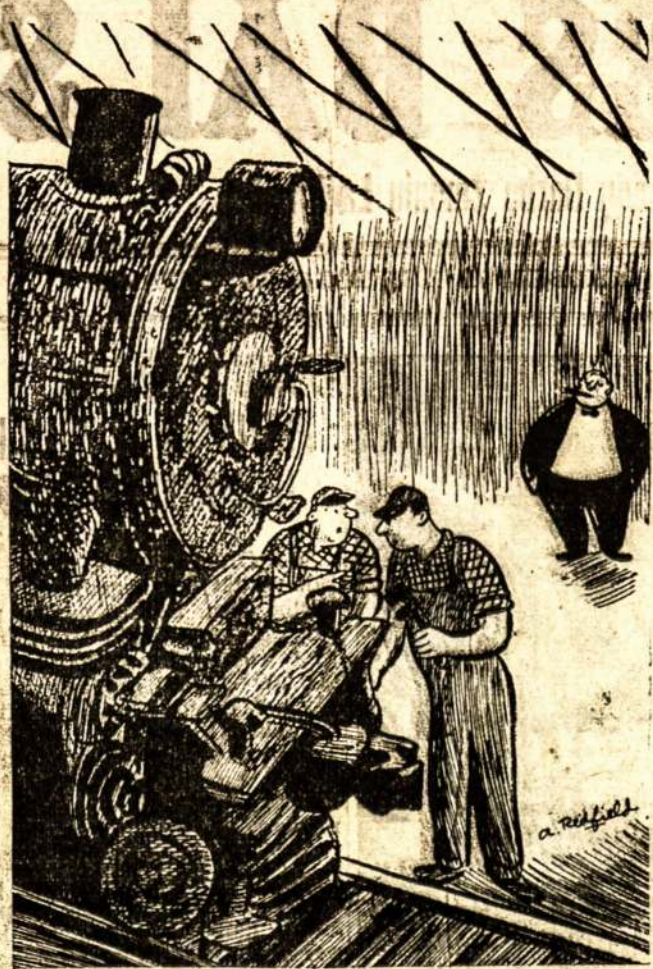
Kad Austrijos liaudis ir kariuomenė norėjo gintis, tai parodo sukilimas 1934 metais. Liaudis ir kariuomenė stovo už barikadų, kad apgintų savo laisvę, demokratiją ir užtikrinti Austrijos nepriklausomybę. Bet valdžia tą sukilimą sukriušino. Paskui uždarė visas pažangias organizacijas. Ir taip parengė kelį okupacijai.

Ne kitaip yra ir Lietuvoje. Lietuvos liaudis ir kariuomenė eina iš vieno. Kaip liaudis, taip ir kariuomenė stovi už gynimą Lietuvos nepriklausomybės. Tą parodė kovo 17-19 įvykiai. Bet Lietuvos valdžia varžo Lietuvos liaudį ir kariuomenę, varžo liaudies ir kariuomenės pastangas, o tuo tarpu leidžia reicho agentams rengti dirvą ir Lietuvoje, kaip kad leido Austrijos valdžia Austrijoje, vystymui reicho jėgų, kurios paskui sieks Lietuvos okupacijos.

Norint, kad Lietuvos liaudis ir kariuomenė būtų pajėgios gintis, reikalinga Lietuvoje tokios valdžios, kuri tas jėgas atstovautų. Lietuvos nepriklausomybės gynimas gula ant liaudies pečių. Liaudis turės duoti karius ir visą kitą našą pakelti. Todel ir valdžioje turi būti liaudies atstovai, o ne Lenkijos ir Vokietijos fašistų pasėkėjai.

Istorija parodė, kad liaudis ir kariuomenė visuomet pasirengusios gintis. O jei jos negali gintis, tai tik delto, kad valdžios kapituluoja, neklauso liaudies balsu. Jei paimti Čekoslovakija, tai ir Čekoslovakijos valdžia pasielgė nevykusiai, perdaug greitai nusileido. Ji galėjo tęsti kovą reikalaujama teisių dalyvauti jos atstovams visuose pasitarimuose. Tuo būdu ji būtų galėjusi kovoti prieš tuos suokalbčius. Bet ji to nepadarė. Ji pasidavė.

Yra užtektinai pavyzdžių, kurie aiškiai parodo, kad šalys netenka savo nepriklausomybės vien tik delto, kad joms vadovauja netikusios valdžios. Dabartinė Lietuvos valdžia netinkama ruošimui Lietuvos jėgų gynimui Lietuvos nepriklausomybės, nes ji liaudį varžo, o nazių agentams duoda didelę laisvę.

"Ką tie turčiai darytų, jei visi darbininkai atsiskaitytų jiems dirbti?"

Su Žemaitiškėmis Klumpėmis I Tretijį Liurdą

Katalikų tikėjime liurdai turi nemažesnę reikšmę, kaip ir bažnyčios. Juose renkamos aukos, laikomos pamoldos ir t.t. Liurdai pirmiausiai išpopuliarėjo užsienyje. Ten dar ir šiandien mūsų tikintieji važinėja norėdami stebuklingai pasigydyti ar gauti didesnius atlydus, tačiau, kam teko lankytis Žemaitijoje, pastebės, kad užsienio liurdai mums nereikalingi. Žemaitijoje jų yra trys: Palangoje (prie Birutės kalno), Kretingoje ir Plungėje. Visi jie pastatyti kalnų atšlaitėse, išmūryti iš parinkto akmenų, kokių žemės paviršiuje mažiau užtikama. Jie nuolat gerai prižiūrimi, puošiami, gražinami.

Populiariausiu liurdu Žemaitijoje laikomas Plungės liurdas. Jį prižiūri ir administruoja tėvai kapucinai. Šis liurdas yra ant Bebrungos upės kranto, nemažo kalno šlaito. Liurdui tarnauja ir iš kalno besiveržiančio šaltinio vanduo, kuris laikomas stebuklingu del to, kad turis gydymosi galios. Anksčiau šis šaltinis buvo atviras ir jo vandenyje galėjo kiekvienas terliotis, kaip tinkamas. Vokiškos orientacijos kapucinai žiūrėjo, kad laukyti atvirą šaltinį yra nehygieniška ir jį paverė suliniu. Sulinys padarytas iš cementinių vamzdžių, viršus uždengtas mediniu dugnu, kurio viduryje palikta maža apskrita skylė, per kurią tikintys gali vandens tik pasisemti, bet ne maudytis.

Plungės liurde kas metai įvyksta ligonių kongresai. I juos suplaukia minių minios visokiais ramentais besilirančių šleivų, kreivų ir dar kitokių ligonių. Ir kodėl jiems nesusrinkti, jei suvažiuoja į kongresus ūkininkai, įvairūs profesionalai, organizacijos ir kt.!? Jie taip pat yra žmonės ir turi savo tikslus. Bet dalykas yra kitas: kiek pasveikė — nėra jokių duomenų, bet kiek mirė — faktai rodo. Tarp pasitarimų čia akis pasukinti kartą užmerkė ne vienas elgeta, profesionalas.

Prie šio liurdo mane atvedė jaunas vieno fabriko darbininkas. Jis sakėsi nesąs fanatikas ir jokiams gandams netikis, bet apie liurdą pradėjo pasakoti štai ką: — Kartą čia buvęs didelis elgetų suplaukimas. Ir kokių čia neprisirinkė: aukštaičių, suvalkiečių, dzūkų, zanavykų, žemaičių ir dar kitų, kokių tik mūsų krašte yra. Kalbėję tie tarp savęs visokiomis tarmėmis, kad net vienas kito suprasti negalėjo. Buve klumpėty, basų, apsikarsčių šių rožančių nuo galvos iki kelių, — kiti nešę kryžius už save didesnius. Buvusi tikra Juozapato pakalnė... Vienas diktas ir sveikas, kaip ažuolas, elgeta atsinešęs kūdikį su nudžiūvusia koja. Vaikas jos nevaldęs iš pat mažens. Ir štai, kai visi susiklaupę ir karštai meldęsi, palengvėle, palengvėle vaiko koja atsistiesiai ir jis, išstrūkęs iš elgetos rankų, pradėjęs kryptaudamas bėgioti ir drugelius gaudyti. Stebuklas visus tiek sugraudinęs, kad pasigirdusios tūkstantinės minios raudos. Štai kur liurdo paslaptis...

— O, tamsta, matei tą įvykį? — neiškęntes konkrečiai paklausiau. — Ne, seni žmonės pasakoja. Pasakoja vieni vieni, kiti kiti taip. — Panašiu istorijų yra ir daugiau. Tik niekas negali nurodyti, kuomet tokie stebuklai atsitikę, nė vienas savo akimis jų nematęs, o tik girdėjęs. Yra asmenų, kuriems tokių istorijų sklaidimas yra labai naudingas.

Mums besikalbant prie liurdo dalgė nešinas atėjo kapucinas — broliukas. Tą dalgę išpuštė ir tai priešais gėlyna pradėjo šiešauti. — Kelintą žolę piaunate, broli mano? — paklausiau. — Tuo bus trečia, o gal ir ketvirta, — paaiškino lenkiška tarme. — Ar tatau ne stebuklas, juk kitur taip žolė neauga? — Tuo viskuo gali būti...

Kapucinas nusiskundė žmonėms: prieš mėnesį laiko nežinomi piktadariai atplėšė prie liurdo esančios geležinės dėžės duris ir pagrobė per kelis mėnesius sumestas aukas. Ne gana to, kažkoki padaužas nuolat pornografiškais žodžiais nurašinėja Marijos statulos kaspina ir pridirba kitų aibių. Viešuolis nusistebėjo, kaip tiems piktadariams nenu-džiūstantios rankos.

Kiek teko stebėti, paprastoms dienoms žmonės lanko tik Plungės liurdą. Lanko mokyklinio amžiaus vaikai ir senos moterys. Kiek Žemaitija garsi liurdais, tiek ji populiaru savo medinėmis klumpėmis. Tokias klumpes aviti visi žemaičiai, Avi ir olandai. Kurieis priklauso medinių klumpių avėjimo pirmenybę, gali nustatyti istorikai. Žemaitiškos klumpės populiaros ir mūsų inteligentijos tarpe, bet ji jomis neavi, o tik miniatiūrinės naudoja peleninėmis. Jas ir padarė ne kas kitas, kaip žemaičiai. Prie dešimties klumpių nemažiau yra gaminama ir taip vadinamų "štalinių" klumpių. Jas iš žemaičių superka tarpininkai, kurie jas pristato Kaunui ir kitiems miestams. Mažosios ir didžiosios klumpės turi maždaug vienuođą kainą todėl, kad didžiosioms reikia daug medžio, o mažosioms — daug darbo. Jas reikalinga išdrožinėti visokiais raštais, nudaailinti, laiku nutepti, o didžiosios — dėvimos, iš po kalto ir pelio eina tiesiai ant kojos. Kaip vienas senas klumpių dirbėjas teigė, klumpių porai vien medis kainuoja 50 c. Jos parduodamos (Rietave, Plungėje, Telšiuose ir kt.) po 1.20—1.30 Lt. Geras dirbėjas per dieną galis padaryti 4—5 poras.

Žemaičių klumpės yra tiek reikalingos, kaip rūkoriai pypkė. Su klumpėmis jis važiuoja į turgų, žiemą — į mišką, eina bažnyčion, pagaliau vakaruškose soka polka. Žinoma su klumpėmis šoka ir mergaitės, nes priešingai ant batuko patekusi klumpė galėtų ne tik mazolius, bet ir pirštus sumalti. Nevisi šį žemaičių praktiškumą vienodai supranta, pav., Plungės klebonas uždraudė su klumpėmis eiti į bažnyčią ir tiek. Esą klumpių kaukšėjimas

ir paukšėjimas kludąs melstis. Kai miegojau viename Plungės viešbutyje, ankštų rytmetį mane pažadino bildėsys. Pažvelgiau pro langą manydamas, kad karveiviai joja, tačiau pasirodė, kad penkios moterys šaligatviu eina į darbą.

Žemaitis klumpes užkinkė visokiam praktiškam gyvenimui. Ateina senukė į bažnyčią, atsi-klaupia, klumpes sustato ant nosių, o ant kulnių atsėdė. Ir taip be nuovargio žemaitė gali išklūpėti kelias valandas. Žemaičių vaikams žiemą nereikia rogučių: įkopę į kalną atšaltupia ir be jokio pagalbinio priemonių žuožia kaip su slidėmis. Maža moteris ar vyras, jeigu jis negali pasiekti aukštai kabančio daikto, nusiauna klumpes, atstoją ant jų guburio ir pasiekia. Be visų šių teigimų klumpės neretai panaudojamos ir piktam: susikivirė-jio būrys žemaičių, ir negalėdami žodžiais rasti išeities, taip, kaip aukštaičiai už mieto, jie nesigriebia, o nusiauna klumpę, žėbia ją priešui į galvą, kad net pastaroji suplysta. Klumpė yra geriausias žmonos botagas vyru. Ir visur ja apsiginkluojama: karčiamose, gegužynėse, vakaruškose, miškuose del neteisėtai nukirsto medžio ir kt. Visų šių nemalonių ir nepageidaujamų įvykių aktyvaldo reikia pripažinti, kad klumpė vis delto yra švelnesnis irankis, negu tokie atvejų pasirinktas aukštaičių, ar dauku irankis. Mesta klumpė nematomai dingsta, o jos netekęs mušeika, basas netoli tūneis. Klumpės naudingos ir kitiems nusikalčiams, k. a., degtindariams, nes klumpių pėdsakus ne-taip lengva priderinti prie nusikalčėlio. Visų papėdės vienodos, o del savo lengvumo, mažai te-isispaudžia.

Žemaičių gaminamos klumpės jokių standartų neturi. Jas galima pirkti tik savo kofą priderinus. Be to, nekiekvienas reikiteris jas gali padaryti. Čia reikia įgudimo ir žinoti kojos lankstymo savybes. Kad ir dydžiu tinkama, bet be reikiamo guristumo klumpė nešioti netinka. Fabrikuose, kur cementinės grindys, nuolat drėgnė ir garai, klumpės geriausias apavas. Ten odiniai batai greit suplyšta, pralėdžia drėgnę ir šūta koja. Klumpės — pigesnės ir labai higieniškos. Iš žemaitijos imonių jos niekuomet neišeis, nors gyvenime moderniški batai bateliai jas daug kur išstumė.

Žemaitija vadinama šventąja, bet kad ji tokia būtų, sunku pasakyti. — senieji smūkeliai bairgia linkti prie žemės, o kad naujas kas statytų, nepastebima. Daug šventumo žemaitijai su-

rengti net vaikų parengimui. Spauda praneša, kad karo stovis Lietuvoje bus panaikintas. Jei tas bus padaryta, bus didelis visų lietuvių laimėjimas. Pažangūs lietuviai karo stovio panaikinimo reikalauja jau seniai.

Mat Musolinis nori, kad Lenkijai ir Hungarijai būtų atiduoti rusinai ir kitos Čekoslovakijos mažumos. Gi Hitleris, matydamas, kad su laiku visa Čekoslovakija virs Vokietijos protektoriatu, nenori, kad būtų uždarytas jam kelias linkui Rumunijos ir Sovietų Sąjungos.

Naujienos paskelbė svetui, kad Stalinas ir Hitleris sudarysą bendrą frontą. Betgi tuo pačiu laiku visi laikraščiai rašo apie Vokietijos karą prieš Sovietų Sąjungą. Bet, daleiskim, kad Hitleris, matydamas, jog jam kariuoti prieš Sovietų Sąjungą nelėmanoma, ir panorėtų sudaryti su Sovietų Sąjunga nepuolimo sutartį, tai ką tuomet Sovietai turėtų daryti, atsiskaityti nuo sutarties, ar ne?

Aišku, kad turėtų daryti, nes jei atsiskaitytų, tuomet ir Hitleris ir visi Sovietų priešai šauktų, kad Sovietai nori karo prieš Vokietiją. O kad Sovietai nedarys tokios sutarties, kuri būtų atsukta prieš kurią nors šalį, tai nereikia nei kalbėti.

Kanados ukrainai pradėjo plačią kampaniją prieš Lenkijos valdžios terorą prieš ukrainus, gyvenančius po Lenkija. Lietuviams reiktų taipgi kelti daugiau protestų prieš lietuvių persekiojimą Vilniaus krašte. Viliuje leidžiamas lietuvių laikraštis Vilniaus žodis ateina pusiau baltas — cenzūros iškapota. Lenkų valdžia neduoda

teikė dvarininkai ir kunigaikščiai, bet jų ir palaikai supuvo ir dvarai sugriuvo. Ji davė daug lietuvių dirbusių vyskupą Valandą, ji davė kunigų prestižą sugriuvusį prel. Olsauską, kuris dabar amžinai išlisi be didingų paminklų Plungės kapinėse. Žemaitija davė visokio rango ir pažiūrų žmonių, kurių dauguma kultūriniam gyvenimui daug davė. Šiandien žemaitija tyli, užsidariusi, visokią praetį savyje slepianti, didelio kultūros darbo laukianti.

Fab. Zlobekas (Lietuvos Žinios)

Sveikatos Skyrius

Dr. J. J. Kaškiaučius, 530 Summer Ave., Newark, N. J., USA

Koją Skauda — Reumatizmas Drauge gydytuojai, ar negalėtumėt ir man duoti patarimo per Liaudies Balsą. Skauda man koją, bus jau metai laiko. Nuėjau pas daktarą, tai liepė tonsilius išimti. Išėmiau tonsilius, bet vistiek skauda. Ir vėl nuėjau pas daktarą. Tai pasakė, kad man yra ramatas, tai aš pradėjau naudoti tokias kapsules ir da kokias pilules ir trinau kokiou tepalu ar linimentu. — Ir vistiek skauda.

Tai dabar kreipiuos į jus patarimo, kas man reikia daryti ir kas reikia naudoti. O gal ir vaistų nuo ramato visai nėra? Prašau duoti atsakymą per Liaudies Balsą. Iškalno tariu ačiū.

Atsakymas. Jums vietas gydytuojas pripažino reumatizmą. Vadinasi, Jums turėtų būti narių reumatizmas, artritas. Jums išėmė tonsilius tam tikrais sumetimais. Matot, drauge, apkresti tonsiliai labai dažnai yra priežastis reumatizmui. Kai į tonsilius įsiveisda bakterijos, tai dažnai jos iš ten per-eina į kraują, o su krauju patenka kur į sąnarij arba į bent kelis sąnarius ir tenai jos įkuria savo koloniją — padaro narių reumatizmą. Tokiu pat keliu bakterijos gali dasigauti į širdį ir pagadinti jos viduje duresles (valvas, atlapėles).

Tiesa, reumatizmas gali atsirasti ir nuo kitokių priežasčių, negu kad tos bakterijos iš sutintusių tonsilių. Yra reumatizmo rūšių, kurios paema nuo netiklusio maisto, nuo stokos vitamino ir mineralų, nuo sugedusios medžiagu apykaitos organizme, nuo tilių viduriųjų liaukų apsilpimo, nuo susižeidimo. Esti reumatizmų susijusių su rimtesnėmis apkrečiamomis ligomis, kaip kad influenza, tuberkuliozė (džiova), sifilis, triperis (gono-

re)ja ir t.t. Tai ir Jūs, Drauge, nuotiky reiktų gerai pakamantinėt visos kūno dalys, ar neatsirastų kur to reumatizmo pradžia. Tokiose apyptovose galima tik bendrai kas patarti. Daleiskime, kad Jūsų organizme nebėra jokio bakterinių gūžų, iš kurių galėtų eiti apskrėtimo perai į sąnarius. Tonsilių nebėra — išimti. Gal ir dantys Jums visai sveiki arba bent gerai sutaisyti? O turite, drauge, žinoti, kad nuo nesveikų dantų irgi dažnai įstai-žoma bakterinio pobūdžio reumatizmas. Tai Jūs, dėl viso ko, nueikite pas dantistą: tegu jis Jums padaro bent kelias X-spindulių nuotraukas, kad persitikrinus, ar nėra kartais ko negerai su dantimis.

Sakysim, Jums ir dantys at-rasta esant sveiki. Tada bandykite šitai padaryti: Gaukite vaistinėj gero, sukonzentruoto žuvų aliejaus: cod liver oil concentrate — skysčio arba ir kapsulių pavidale. Imkite, jei skysčio, po gerą šaukštą 3 kartus kasdien. Jei kapsules, tai irgi bent po kelias kapsules po valgymo. Ir imkite ilgą laiką, mėnesių mėnesiais. Žuvų aliejus turi vitaminy A ir D, o tie vitamini padeda reumatizmą gydyti.

Svarbu ir kiti vitamini, ypač vitaminas C. Todel vartokite visokias nevirtas daržoves ir vaisius. Galima ir pirkinčių konservų. Reumatizmui daug reikia ir mineralai, ypač kalcis. Vartokite daugiau pieno, sūrio, kiaušinio trynių, apelsinų, žirnių, pupų, lyšų (lėšiuokų), morkų, riešutų. Gaukite ir pieno kalkių: Calcium lactate or calcium gluconate powder, 1 pound. Imkite po arbatinį šaukštelį su pienu 3 kartus dienoje. Būkite dažniau ant saulės. Labai Jums gerai būtų dijetarmija ir ultra-violetiniai spinduliai. Neprašai ir karšti kompresai, masažas, braukymai.

J. Yla

Pranešimai

Montreal, Que.

Linksmi Sokiai

Lietuvių Literatūros Draugijos 47 kuopa rengia šokių, kurie vyks spalio 22 dieną, 8 val. vakare, 2114 Frontenac St.

Kviečiame visus dalyvauti ir prie geros muzikos linksmi pasisukti.

Rengėjai

Toronto, Ont.

Tėvų Domei

Spalio 18 dieną, antradienį, 7 val. vakare, 6 Denison Ave., atsibūs tėvų susirinkimas pasitarimui su muzikos mokytoju A. Morkiu dėl muzikos instrumentų ir vadovėlių (gaidų). Tad tėvai, kurie jau pradėjote leisti savo vaikučius mokytis muzikos, taipgi ir tie, kurie manote savo vaikučius lavinti muzikos srityje, prašomi visi atsilankyti ant minimo pasitarimo.

Prie to turim priminti, kad kas turite atliekamų smuikų ar mandalynų, taipgi prašomi atsilankyti į minimą susirinkimą, nes ten galėsite juos parduoti norintiems mokintis ant jų.

Sporto pamokos prasidėjo per ketvirtadienį, 10 val. rytą ir dabar tęsiasi reguliariai du sykį į savaitę—ketvirtadienį, nuo 5 val. po pietų iki 7 val. vak. ir sekmadieniais, nuo 10 val. ryto iki 12 val. Kviečiame visus tėvus leisti savo vaikučius pasimankštyti, nes labai teigiamai veikia į jaunuolių fizinį stiprėjimą, taipgi kartu įgauna daugiau energijos ir protiniam lavinimuisi.

Lietuvių kalbos pamokos eina pilnu tempu, kurias lanko jau apie 25 jaunuoliai. Pamokos atsitūbia antradienį, nuo 6 val. iki 8 val. vakaro, ir penktadieniais, nuo 6 val. iki 8 val. vakaro. Vaikučius galite leisti lavytis visose aukščiau minimose mokyklose srityje, arba bent kurios nors vienos šakos. Tuo reikalu turite kreiptis prie mokytojų ar mokyklėlių komiteto.

Mokyklėlių Komitetas

Parengimas

Lietuvių Literatūros Draugijos 162 kuopa rengia puikų parengimą, kuris įvyks ateinančiame sekmadienį, spalio 23 d. 8 val. vakare. Dramos grupė perstatys vieno veiksmo komediją "Aukso versis", o Bangos Choras suteiks keletą kavalų koncertinės programos.

Rengėjai

IR ŠIOS APYLINKĖS MIŠKUOS NĖRA DARBU

Smooth Rock Falls, Ont.—Šio apylinkėje randasi pora kempijų, kurios darbu dar nepradėjo, bet jau yra suvažiavusių darbininkų ir laukiančių menkų uždarbių po mėnesį ir daugiau laiko. Be jų, kasdien atvyksta po keliošalia darbo ieškančių darbininkų.

Visi atvažiavusieji paprastai pirmiausia eina prie kompanijos ponų ir maldauja darbo, bet ponai atsako, kad nėra darbo. Dauguma gavę tokį atsakymą, nors nusilpę, suvargę kabinasi ant prekinį traukinių ir leidžiasi į tolimesnę kelionę, o nekurię dar maldauja ponų malonės. Tokiems ponai tuojau suteikia "pagelbą": pasiūlo maisto, bet už kiekvienus 10 centų vertės pietus paskaito po 30 centų. Tad ir "malonė!" O tokia malonė primate nekuriems užtruks po keletą savaitių, kol gaus ar negaus darbo.

Rimtai galvojant, rodos, jau laikas lengvai suprasti kodėl mus tie ponai taip numylėjo, kad neturime nei maisto nei pastogės ir priversti išmaldų prašyti. Juk ganta visakuo turtinga! Delko mes negalime naudotis gamtos gerybėmis? Ieškome kaltininko ir nesurandame, kad patys esame kaltininkais. Pirmoji vieta turėtų mums rūpėti ne kortos, arba kitoki beverčiai laiko eikvojimai, bet unijos ir kiti darbininkų reikalai, kuriuos tinkamai atliksdami galėtume sumažinti sunkią gyvenimo našta.

F-das

Iš LLD 137 kp. Susirinkimo

MONTREAL.—Spalio 7 d. įvyko L.L.D. 137 kuopos mėnesinis susirinkimas, kuriame dalyvavo pusėtinai aktyvūs kuopos nariai. Susirinkimas nuodugnai ėmė svarstyti, kaip kuopos organizacinius reikalus, taip ir darbo žmones liečiančius visuomeninius reikalus.

Pagrindiniai klausimai buvo paimti auginimas organizacijos, spaudos platinimas ir savitarpinis lavinimasis. Kadangi šiuo laiku eina vėjus už gavimą naujų narių į Lietuvių Literatūros Draugiją arba gavimą naujų skaitytojų L.L.D. organui "Šviesai," tad kuopa, nors neužsidėjo kvotos, tačiau pasizadėjo dėti visas pastangas gauti naujų narių, ar bent "šviesos" skaityt., nes tai vienintelis kelias supažindinti lietuvius darbininkus su šia darbininkiškos apšvietos organizacija, kuri nariams duoda tokių puikių žurnalų, "Šviesą," skiepija darbininkišką apšvietą, ir kviečia į darbą už šviesesnį rytojį, už darbo žmonių pergale, į kovą prieš karą ir fašistinę reakciją.

Kadangi šiuo laiku eina Kanados liaudies angliško dienraščio Daily Clarion vėjus, tad kuopa be didelių diskusijų pirmo rajono komiteto pasiūlytą kvotą \$40.00 su mielu noru prisiėmė, pasizadėdama sukelti su kaupu. Todėl visų aldiečių pareiga pasidaruoti, kad sėkmingai pravedus vėjų paramai to taip svarbaus liaudies dienraščio.

Taipgi Rajono Komiteto buvo siūlyta žiemos sezono organizuoti politinio lavinimosi kursus, kurie galės daug padėti mūsų judėjime dirbantiems draugams ir draugėms prasivalinti, pakelti savo politinį žinojimą, sekmingiam vedimui organizacinio darbo. Susirinkime dalyvavusieji pilnai užgrynė tokių kursų organizavimą pasizadėdami patys dalyvauti. Galutiną datą ir bendrą kursų tvarką nustatyti palikta valdybai. Todėl norintieji kursus lankyti tėmkykite valdybos pranešimą.

Prie to, šiame susirinkime irgi turėta lavinimosi pusvalandis. Drg. J. Urbanavičius padarė pranešimą apie reikalingumą auginti darbininkiškas organizacijas, platinai spaudą ir bėgamaisiais dienais klausimais iš pasaulinės situacijos. Kadangi pastaraisi klausimai gana opūs ir kiekvieno žmogaus šiuo momentu atkreipia atydą, todėl kilo ir diskusijų, bet dėl stokos laiko plačių diskusijų nebuvo galimybių išvystyti, todėl susirinkimas nutarė šaukti atskirą vakarą, būtent kitą penktadienį, spalio 14 d., kuris būtų vien tik diskusijoms pašvestas, kad būtų galima pilnai išsiaiškinti dabartinę pasaulinę situaciją, ypačingai Anglijos ir Francijos politiką iš vienos pusės, ir Sovietų Sąjungos iš kitos pusės, sąryšį su Čekoslovakijos išdraskymu.

Beveik išduoti įvairių komisijų iš atskirų veikimo šakų raportai, kurie parodė, kad ši kuopa kaip triumfavo, taip ir triumfuoja atlikdama savo užduotis, vystydama veikimą ir teikdama finansinę paramą įvairioms darbininkų komitetais. Ferrinktas atstovai į Komitetą už Taiką ir Demokratiją, Išrinktas drg. E. Vilkiš.

buvo gautas laiškas iš D. L. K. Vytauto Negrigulingo Klubo, kuriame jis kreipėsi, kad ši kuopa nerengtų jokio parengimo spalio 30 d., kadangi tą dieną Klubas ruošia dainų koncertą Amerikos lietuvių dainininkui A. Vasiliauskui. Laiškas su draugiškumu priimtas ir nutarta tą dieną nerengti mūsų kuopai jokių parengimų.

Koresp.

Iš Administracijos

Drg. P. Peskarskis, sudburietis, lankėsi Toronte ir Liaudies Balso raštinėje. Jis atvežęs surinktus sudburičių tarpe Vilniaus vadavimui aukų \$18.20 pridavė drg. Ylai perdavimui Kanados Lietuvių Kongreso Komitetui. Jis taipgi nuo savęs paaukavo \$4.00 Liaudies Balsui.

Per drg. Ylą J., Toronto, gautas vienas naujas Liaudies Balso metinis skaitytojas.

Drg. F. Jončis, Colmen, Alta., atsinaujindamas metams prenumeratą \$2.00 paaukavo Liaudies Balsui.

Drg. M. Bukauskas, Winnipeg, Man., gavo vieną dolerį aukų Liaudies Balsui nuo advokato Grinbergo.

WOODSWORTHAS REMIAS MUNCHENO SUTARTI

CALGARY, Alta. — Calgary Herald praneša, kad Woodsworthas, CCF lyderis, kalbėdamas Europos krizio reikalų pareiškęs, kad Čemberlenas kitaip pasielgti negalėjo.

Jei tai teisybė, tai CCF vadas užgria Čekoslovakijos sudraskymą.

Regina, Sask.—M. J. Coldwell, nacionalis CCF prezidentas, pareiškė, kad Muncheno sutartis ir Čekoslovakijos sudraskymas veda ne prie taikos, o prie karo. Prie to, jis dar pasakė, kad dabartinė Anglijos valdžia niekad nepanaudos ginklo demokratijos gynimui.

ROCKWELL KENT, plačiai žinomas artistas, arti gatvės piešia paveikslus prie Times aikštės New Yorke, kad tuomi atkreipti žmonių atydą į gerų žmonių pastangas pasiūsti Ispanijon visą laivų maisto ir drabužių. Laivas, rodos, jau išsiųstas su 5,000 tonų maisto ir drabužių.

Toronto Kūmai Dar Dangstosi Socialistų Vardu

TORONTO.—Toronto naujienininkai skleidžia melus, būk komunistai niekina socialistus. Prasimanųjų parėmimui neradami progresyviškoji spaudoje nei krislelio jiems reikalingų argumentų, mėgina juos imti iš pasakytų kalbų.

Praeito trečiadienio Naujienose, save vadina "Vikšru," kuris pagal vabzdžių perų vystymosi stadiją jau turėtų pasivadinti mėšlavabaliu arba kitokiu iš vikšro išsivysčiusiu sutvėrimu, šį kartą po tikrą pavarde nusiškundė Pijūšui, kad prieš tris savaites atsiužė jam masiniam susirinkime jam neduodantis ramumė Guoba "išniekinęs socialistus" ir paleides ant jų "provo-kacijos." Girdi, pastarasis išgalvojęs liežuviu rodymą. Apie komuničių sukeltą triukšmą nieko neprisimeina, bet duoda suprasti, kad jokia lermo nekėlė.

Kas buvo susirinkime, žino, kad Guoba apie socialistus nepasakė nei vieno blogo žodžio. Viena, tai visi žino, kad pasirodžius Guobai ant scenos, penki kūmai pradėjo bliauti: rėkė Mankus, Jokubynas, Frenzelis, Frenzelienė ir dar viena kumū-tė. Visi žino, kad buvo sukeltas lermas ir jį buvo sukėlė viršų paminėti asmenys. O del ko jie taip elgėsi? Nagi mėginó panie-kinti Kanados Lietuvių Kongre-so tarimus. Taip pat susirinkimo dalyviai žino, kad rėksiniai ir lie-žuvių rodytojai buvo nuraminti už ką jie dabar ant nuraminimo baisesiai pyksta. Tam nuraminimui susirinkusieji plojimais pri-tarė, ką ir pats "Vikšras" pripa-žįsta, rašydamas, kad kilo didel-is plojimas.

Na, ir juokinga komedija išei-na, kad "Vikšras" nori pava-dinti nenuoramų suvaldymą so-

cialistų niekinimu. Jo galvelė ro-dod, kad Toronto Lietuvių Komiteto Lietuvoj Demokratijai At-steigti sušauktame susirinkime jis su savo sėbrais privalėjęs bliauti, o to komiteto pastatytas kalbėtojas neturėjęs teisės ne tik kalbėti, bet ir sauališkaai atstojosiuji rėksnių paprašyti prie tvarkos. O kuomet paprašė prie tvarkos, jis dar per laikraš-tį bažijasi, kad tai buvęs "social-istų niekinimas."

Tad kur logika? Triukšmadari-ųjų norais iki šiol nesivadavo nei viena organizacija, nesivadavo nei torontiečiai. O jei prisikaity-ti triukšmadarius prie socialistų, tai kas tuomet juos niekintų; ar tie, kurie jų vardu viešam susirinkime pasirodė triukšmadariais, ar tie, kurie juos paprašė prie tvarkos? Jeigu čia socialistų vardas būtų nukentėjęs, tai ne del Guobos, ar kitų asmenų žodžių, bet del "Vikšro" ir jam panašių bliovimė.

Bet dalykas yra visai kitoks, minėti triukšmadariai su socia-listais neturi nieko bendro, o tik mėgina pasinaudoti jų vardu ir purvinti socialistų dirbamus dar-bus. Pavyzdžiui, Ispanijos socia-listai su Negrinu priešakyje vi-somis išgalėmis kovoja prieš faš-istų talkininkus trockistus, o Toronto "vikšrai" praeitą pavas-arį net kelis kartus per Naujien-s raudojo, kad laike Pirmosios Gegužės demonstracijos buvo iš-vytas vienas trockistas. Arba paikmime Kanados Lietuvių Kongre-sa, Jungtinių Valstijų socia-listų žymesnieji vadai tam kongresui prisūntė sveikinimus, linkėdami gerų pasekmių, o bū-simieji "vabalai" (vikšrai) atsi-saukė, kad jame niekas nedalyv-vaute. Na, o kada pamatė, kad jų balso niekas neklusė, kon-

gresas pavyko, tada atėjo į su-sirinkimą ir bliovė, manydami, kad nors tokiu būdu paneigs kongreso darbus.

Arba vėl, neseniai viena kumū-tė per Naujienas raudojo, būk Toronto lietuviai komunistai jau grąšina buržujsams. Girdi, vaje, vaje ką kalti tie buržužėliai, ar jie netoki žmonės, kaip ir mes, tauzija ta kumūtė. Apie tai rak-šyti ir ketino dar daugiau para-šyti, bet tame rašte tiek tiesos, kiek ir "Vikšro," tačiau įdomu tik tas, kad iki šiol dar nebuvo tokio socialisto, kuris viešai verkšlentų, kad reikia "pasigali-letti buržužėlių ir jų neskriaus-ti," ypačingai tada, kada niekas negrąso ir nemėgina jų "nu-skriausiti."

Tačiau Toronto lietuviai gana gerai pažįsta šiuos komedijan-tus ir jų nelaiko socialistais, bet kumūčių būreliu, mėginančiu apipurvinti socialistų vardą. Jie nepriklauso nei Kanados, nei Jungtinių Valstijų socialistų par-tijai, nesiremia nei jokia Kana-doj pastatyta politinė platfor-ma, o tik niekina prie vienybės einančias Kanados lietuvių orga-nizacijas ir pavienius asmenis. Kanados lietuviuose įtakos ne-turi, bet melui skleistį turi net perdaug drąsos.

Buvęs Susirinkime

Greit Matysim "Plienčikus"

MONTREAL.—Jaunimo cho-ras jau pradėjo repeticijas ope-retės priruošimui. Dainas jau buvome pradėję anksčiau. Kalbos paprastumas, sklandumas kiek-vienam artistui įkandamas;—ro-dos kiekvienas kalba savo kalba. Praktiškai išbandžius ir istaisius kai kuriuos netikslumus turėsim gražią, įdomią ir visiems supran-tamą operetę. Seniems ji primins okupacijos laikus Lietuvoj. Jau-niems ji parodys žiaurius oku-pantų darbus ir liaudies kovą prieš juos. Parodys sunkų pabė-gėlių, karo belaisvių—plienčių gyvenimą. O pradėjęs dainas—trūksta žodžių aprašymui. Re-peticijos vadovauja drg. F. Suplevičius ir G. Račys. Mont-realiečiai lietuvių, nepraleikite progos pamatyti šį puikų mont-realiečio kūrinį, kurį praves į gyvenimą Jaunimo choras.

Kiekvieną pamoką susiliau-kiam naujų draugų mūsų chore. Štai paskutinėj pamokoj susiliau-kiem keturių jaunuolių, Br. Lau-rinaičio, J. Mikalausko, M. Mi-noto ir Vinco Naujokaičio.

Visi vyrai ką ažuolai iš Lietu-vos girios. Kaip atrodo, jiems chore patiko, kad jau ir jie pa-sizadėjo atsivesti. O. K., boys, mes lauksim!

Seštadienį atsibuvo mūsų cho-ro sokiai. Nors jie nebuvo tinka-mai išgarsinti, bet dėka O. Kili-kevičienės, A. Blažio ir kitų, jie buvo padaryti pasekmingais. Pelnė liko apie 12 dolerių. Ačiū šokiškams, mūsų parengimo ne-užmirštantiems!

Julius K.

KLaidos Attaisymas

Draugų Palilūnų padėkos žo-dyje už surengtą "suirprise par-ty" įsibrovė klaida. Buvo rašy-ta, kad susirinkusieji pagerbtį Palilūnų juos apdovanojo pen-kiomis dovanomis, o turėjo būti puikiomis. Dovanų buvo daug daugiau.

Menas Toronte

Bangos Choras Gerai Dainuoja

Operetės dainas Bangos Cho-ras dainuoja gana gerai. Dabar mokinas po dvi dainas į vakarą. Mūsų choristų balsai darosi kas-kart švaresniais ir tvirtesniais. Naujas talentas ir geras prisi-ruošimas operetę pastatė ant naujų pagrindų. Aš esu tikras, kad Toronto ir apylinkės lietu-vių dar nėra metę taip gerai priruošto perstatymo, kaip kad bus ši operetė, kuri neužilgo bus perstatyta. Daugiausia dabar splojoja apie naują talentą. Di-džiausią sensaciją sukels svar-biausią rolę lošianti artistė. Jos vardas lieka paslaptimi iki pe-rstatymo.

Operetės perstatymas bus ge-riausias, kokį Toronto lietuviai yra kada matę. Šitą veikalą pe-rstatys virš 50 žmonių. Už tai Toronto lietuviai turi jau dabar pradėti ruoštis ateiti pamatyti. Perstatymas įvyks greitai atei-tyje, nes tą parodo visu greitumu einąs prisiuršimo darbas.

Orkestras Progresuoja

Jūs jau nekartą girdėjote per radio arba teatre švelnų solis-tams ar chorams akompanuoja-čio orkestro balsą. Tą patį ga-lėsite išgirsti laike operetės pe-rstatymo. Šią kombinaciją neti-kėtai teko girdėti perėitą antra-dienį.

Orkestro pamokos prasideda 7 valandą, o choro 8 valandą. Keli choristai atėjo prieš laiką ir klausė orkestro pamokų. Svar-biausia rolę lošianti artistė pra-dėjo dainuoti, o orkestras akom-panuoti. Choro nariai, kurie šne-kučiamosi salėj, tuojau nutilo ir klausėsi atdarom ausim. Ir iš-tikrųjų—buvo ko klausyti. Iš to choristai suprato, kaip choras su orkestru publiškai patiks. Orke-stras chorą daro visai kitokiu. Tik įsivaizdinkit—švelni smui-kučiamosi salėj, mandalynų ir pia-no muzika ir choro balsai! Tas privers jus atsistėti patogiai kė-dėje ir užmiršti apie visus rūpes-čius ir nedateklus nors per vie-ną valandą.

Orkestras kas pamoka didėja. Nau paskutinės pamokos gauti dar keturi muzikantai, pilni e-nergijos ir noro padėti. Tie, ku-rie esate susiinteresavę muzika, prašomi ateiti ant orkestro pa-mokų, kurios atsibūna kas ant-radienį, 7 valnadą vakare, 6 De-nison salėj.

Ar Jau Turite Kostiumus?

Seštadienį, spalio 29, lietuvių salėj—6 Denison, įvyks tas, ko Toronte dar nebuvo. Galima sa-kyti—viskas bus kojomis aukš-ty. Tenai bus velnias, klauņas, Albertas žmonos drabužiuose, o žmona—Alberto drabužiuose ir t.t. Kostiumai iš daugybės šalių—narsus kabalero iš Argentinos, Kubos, seniorita, ta juodplukė Ispanijos gražuolė, Holandijos berniukas ir mergaitė, o apie lie-tuvius—tai jau nėra ir kalbos, mes visi tenai būsime. Abelnai, tai bus spalvos ir linksnumo va-karas.

Kuo daugiau žmonių atsilan-kys su kostiumais, tuo bus įdo-mesnė kompeticija del dovanų. Bus "Floor Show," sudaryta iš gabių mūsų kolonijos talentų, kad padarius tą vakarą vienu iš įdomiausių. Popierinių kaspinų bus tiek, kad jei kam teks į juos susivelti, bus sunku išsipaimiti.

Choro nariai tikėtus jau par-davinėja. Lucy Balicaitė jau par-davus 20 tikietų ir sako, kad par-duosianti dar kita tiek. Geras darbas, Lucy. Kiti choristai irgi nesnaudžia—jau daug tikietų y-ra pardavę ir dar parduoda. O tas rodos, kad vakaras bus vienas iš pasekmingiausių.

Pranešimas Jaunoni Lietuvaitėms

Jaunos lietuvaitės, einančios į mokyklą, bus įleidžiamos į salę už dyką. Taip nutarė komitetas. Pasimatysime su maskomis. Pamėginkite mane pažinti.

Už Komitetą

Domės! Didelė Naujiena!

Netolimoj ateityj Toronto lie-tuviams bus perstatyta didelė naujienybė. Kas? Štai kas—pir-mas toks perstatymas Toronto lietuvių istorijoj. Mūsų nuomone, tai bus įdomiausias įvykis šia-mes sezone. Tas įvyks sekmadie-nį, lapkričio 20, 8 valandą vaka-re, 6 Denison. Dovanos bus duo-damos už geriausias—ką? . . . Už geriausias programos dalis AMATEUR PROGRAMOJ.

Štai kaip bus tas viskas su-tvarkyta. Bent kuris žmogus su-šiek tiek talento, kaip tai smui-kininkas, komedijantas, pame-gdžiotojas, monologistas, daini-

HOMER MARTIN, trockistuo-jantis automobilių darbininkų u-nijos prezidentas, kurs buvo už-simojis uniją suskaldyti, bet Le-wisui įsikūsus buvo priverstas aptilti.

ninkas, muzikantas ir t.t. bus priimamas prie programos pil-dymo. Kuriems bus daugiau plo-jama, tie paliks ant scenos. Pas-kuo pasilikusieji vėl pakartos. Taip kompeticija eis, iki paliks tik trys. Jiems bus įteiktos do-vanos, kaip geriausiai atsižymė-jusiems. Teisėjais bus publika.

Dabar visi subruskime ir reng-kimės prie to nepaprasto įvykio. Visi norintieji dalyvauti kompe-ticijoj turi kreiptis pas komite-to narius, tai yra pas J. Valūną ir J. Morkį.

Už Komitetą

Kitos Draugijos ir L.L.D. Kuopa

MONTREAL.—Spalio 17 d. įvyko kuopos mėnesinis susirink-imas. Nors jis ir nebuvo skait-lingas, bet gana gražiai praėjo. Ypač pasirodė narių solidarumas kalbant apie vėjus ir kitų drau-gijų laiškus bei atsikreipimus svarstant.

Valdybos posėdžio raporte bu-vo pažymėta, kad nutarta duoti vieną sykį į savaitę naudotis del M. L. Sūnų ir Dukterų Pašlap. Draugijos Jaunuolių Sporto Sek-cijos. Nors ir patys turi tik tris dienas savaitę, vistiek rado ga-limybes dar priimti vieną sekci-ją po savo stogu. Tik jaunuo-liams gavus kitą patogesnę sa-lę tas reikalas atplūs.

Vėliau buvo skaitytas laiškas nuo D. L. K. Vytauto Klubo, kur pranešama, kad jie ruošia koncertą ir prašo kad tą pačią dieną kuopa nieko neruošytų. Ir nors tą dieną salė priklausė kuo-pai, bet vistiek kuopa rodyda-ma Kliubui draugiškumą nuta-rė jokių parengimų nerengti.

Be to buvo svarstomas Daily Clarion vėjus. Išsidalinta blan-ka ir susitarta, kad vėlavota išpil-dyti, kad parėmus darbininkišką anglų dienraštį.

Neuzmiršo ir Liaudies Balso su Laisve. Pirmajam išrinko drg. A. Keršį, kad padėtų drg. A. Bunkui atnaujinti Liaudies Bal-so prenumeratas, kad iki vėjaus pradžios turėtumėm visus senus prenumeratorių "ready" ir kad galėtumėm visom įgėjom kibtį į vaju.

Laisvės vėjaus vedimui kuopa siūlo didelę paramą mūsų pernai gerai pasirodžiusiam vėjinkui drg. A. Kavolunui. Daugelis pasi-ryžo jam padėti ir išreikšti, kad ir šimet montrealiečiai iš-vers vieną iš dovanų nuo ameri-konų.

Prisiminė ir apie šviesos vaju. Jau yra gauta ir naujų skaity-tojų. Bet dar nevisi vėjinkai dar-be. Kibkime į darbą, broiliai ir sesės!

Išklausėm delegatė drg. J. Matulaičio, kurį buvo kuopa pasi-untusi į Civilių Teisių Lygos konferenciją. Draugas apibūdino visą eigą ir baigdamas atsikrel-pė aukų prieš Padlock Law. Na-riai pasimė blankų aukų rinki-mui, o kuopa paaukavo iš išdo 2 doleriu.

Rajonui pasiūlius, nutarta nuo 30 spalio mėn. pradėti politinio lavinimosi kursus. Jau lankyto-jais užsirašė apie 15-ka draugu. Ir pò lavinimosi—tamoje Čeko-slovakija, susirinkimas baigėsi.

Iš užsibrėžtų darbų matosi, kad kuopa aktyviai dalyvauja visam judėjime. Tik kuopai, tu-rinčiai 103 pilnai duokles užsi-mokėjusius narius, reikia rasti priemonių padaryti susirinkimus skaitlingesnius. O dabar susirin-kiak nenuobodūs ir kiekvieno nario pareiga dalyvauti.

Bi. Pl.

Masim šlėktų mitingas Warsavo, kurs reikalavo užimti Čekoslovakijos krašto plotą, Teschen apylinkę. Čekoslovakijos valdžia nusileido ir tą apylinkę atidavė.